

Lovforslag nr. L 222. Fremsat den 31. marts 2004 af Mogens Nørgård Pedersen (KD), Bodil Kornbek (KD), Jann Sjørnsen (KD) og Tove Videbæk (KD)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom og lov om social service

(Ret til orlov til pasning af nærtstående døende, forlængelse af periode med plejevederlag)

§ 1

I lov nr. 359 af 6. juni 2002 om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, foretages følgende ændringer:

1. I *lovens titel* ændres »med handicap eller alvorlig sygdom« til: »døende, handicappede eller alvorligt syge«.

2. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En lønmodtager har ligeledes ret til fravær fra arbejdet i den eller de perioder, hvor lønmodtageren i henhold til § 104 i lov om social service passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

3. I § 1 indsættes efter stk. 2, der bliver stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. En lønmodtager, der ønsker at udnytte retten til fravær efter stk. 2, skal senest 2 uger før plejeorlovens påbegyndelse efter § 104 i lov om

social service meddele arbejdsgiveren tidspunktet for fraværets påbegyndelse og den forventede længde heraf. Første hverdag efter den nærtståendes død skal lønmodtageren aftale med arbejdsgiveren, hvornår vedkommende kan genoptage arbejdet. Lønmodtageren har pligt til at vende tilbage til arbejdet 4 uger efter dødsfaldet, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, som senest ændret ved lov nr. 1168 af 19. december 2003, foretages følgende ændring:

1. I § 106, stk. 1, 2. pkt., ændres »14 dage« til: »4 uger«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2004.

F. t. l. vedr. orlov til lønmodtagere m.v.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at give en lønmodtager ret til orlov fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående døende. § 104 i lov om social service giver mulighed for at få plejevederlag ved pasning af nærtstående døende. Denne mulighed for plejevederlag udnyttes imidlertid ikke fuldt ud på grund af, at der ikke er ret til orlov ved pasning af en nærtstående døende.

Kristendemokraterne ønsker at give personer, der passer nærtstående døende, en tilsvarende ret til orlov, som gælder for personer, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Hensigten med lovforslaget er at sikre, at lønmodtagere bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet, hvis de vælger at passe deres nærtstående døende. Forslagsstillerne mener ikke, det er rimeligt, at en person der har oplevet dødsfald i den nærmeste omgangskreds, i tillæg skal udsættes for længere tids ledighed, fordi vedkommende ikke har kunnet få plejeorlov fra sit arbejde og derfor har måttet sige sit job op for at passe en nærtstående døende.

I nogle overenskomster, bl.a. på det offentlige område, er der ret til orlov til pasning af nærtstående døende. Det gælder dog ikke de 40 pct. af lønmodtagerne på det private arbejdsmarked, der ikke er overenskomstdækkede. Lønmodtagere, som er dækket af en overenskomst, der giver tilsvarende rettigheder som i lovforslaget, er ikke omfattet af lovforslaget, jf. den eksisterende § 4.

Økonomiske konsekvenser

I 2001 var der 1.956 personer, der passede nærtstående døende, jf. Statistiske Efterretninger – Sociale forhold, sundhed og retsvæsen 2003:11. Heraf var 1.154 personer under 67 år. Det antages, at de fleste af disse personer er lønmodtagere i beskæftigelse. Det samlede antal plejeuger udgjorde 18.876. Heraf fordelte de 12.631 plejeuger sig på personer under 67 år. Med et plejevederlag pr. 1. januar 2004 på 129,85 kr. i timen og med et uændret antal personer, der passer

nærtstående døende, vil en udvidelse af plejevederlaget med 14 dage koste 11 mio. kr.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås at ændre titlen, således at titlen afspejler det forhold, at loven også kommer til at gælde for lønmodtagere, der ønsker at tage orlov for at passe nærtstående døende.

Til nr. 2

Det foreslås at udvide lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, til også at omfatte personer, som passer nærtstående døende efter § 104 i lov om social service.

Det er i henhold til § 104 i lov om social service en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus, ophold på plejehjem, plejebolig eller lignende.

Det er endvidere i henhold til § 104 i lov om social service en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Til nr. 3

Det foreslås, at en lønmodtager, der ønsker at udnytte retten til fravær i forbindelse med pasning af en nærtstående døende, senest 2 uger før plejeorlovens påbegyndelse skal give arbejdsgiveren meddelelse om tidspunktet for fraværets påbegyndelse og den forventede længde heraf.

På grund af den ofte korte periode, en døende lever, skal orloven efter lovforslaget kun varsles 2 uger før plejeorlovens begyndelse. Under alle omstændigheder vil medarbejderen ofte være fraværende fra arbejdet på grund af den nærtståendes alvorlige sygdom.

Det vil være vanskeligt at vurdere, hvor længe en døende lever, hvilket er baggrunden for, at der efter lovforslaget ikke stilles krav til lønmodtageren om at

kunne oplyse arbejdsgiveren præcist om, hvor længe plejeorloven vil vare. Lønmodtageren skal give arbejdsgiveren et skøn over, hvor længe plejeorloven vil vare. Første hverdag efter den nærtstående død skal lønmodtageren aftale med arbejdsgiveren, hvornår vedkommende vender tilbage til arbejdet. I den forbindelse har lønmodtageren pligt til at vende tilbage til arbejdet 4 uger efter den nærtstående død, dog på et andet tidspunkt, hvis det aftales med arbejdsgiveren.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at retten til plejevederlag efter den nærtstående dødsfald udvides fra 14 dage til 4 uger.

Derved får arbejdsgiveren et forlænget varsel, der giver bedre mulighed for at opsig en eventuel vikar.

Der er mulighed for at ansætte en vikar i en tidsbegrænset stilling uden et opsigelsesvarsel, men eftersom arbejdsgiveren ikke ved, hvornår lønmodtageren kommer tilbage efter at have passet den nærtstående døde, vil det ikke være relevant for arbejdsgiveren at ansætte en vikar i en tidsbegrænset stilling. Med den foreslåede ændring bliver incitamentet for arbejdsgiveren til at ansætte en vikar større.

Til § 3

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2004, således at en lønmodtager tidligst kan afgive varsel over for arbejdsgiveren fra denne dato.

Skriftlig fremsættelse

Mogens Nørgård Pedersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom og lov om social service. (Ret til orlov til pasning af nærtstående døde, forlængelse af periode med plejevederlag).

(Lovforslag nr. L 222).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lov om orlov til lønmodtagere,
der passer nærtstående med handicap eller
alvorlig sygdom

§ 1. En lønmodtager har ret til fravær fra arbejdet i den eller de perioder, hvor lønmodtageren i henhold til § 103 a i lov om social service er ansat til at passe en nærtstående med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Stk. 2. En lønmodtager, der ønsker at udnytte retten til fravær efter stk. 1, skal senest 6 uger før ansættelse efter § 103 a i lov om social service give arbejdsgiveren meddelelse om tidspunktet for fraværets påbegyndelse og længden heraf.

Stk. 3. Hvis tidspunktet for fraværets påbegyndelse udskydes, skal lønmodtageren uden ugrundet ophold give arbejdsgiveren meddelelse herom. Lønmodtageren skal desuden uden ugrundet ophold give arbejdsgiveren meddelelse om det nye tidspunkt for fraværets påbegyndelse.

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 359 af 6. juni 2002 om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, foretages følgende ændringer:

1. I lovens titel ændres »med handicap eller alvorlig sygdom« til: »døende, handicappede eller alvorligt syge«.

2. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En lønmodtager har ligeledes ret til fravær fra arbejdet i den eller de perioder, hvor lønmodtageren i henhold til § 104 i lov om social service passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

3. I § 1 indsættes efter stk. 2, der bliver stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. En lønmodtager, der ønsker at udnytte retten til fravær efter stk. 2, skal senest 2 uger før plejeorlovens påbegyndelse efter § 104 i lov om social service meddele arbejdsgiveren tidspunktet for fraværets påbegyndelse og den forventede længde heraf. Første hverdag efter den nærtståendes død skal lønmodtageren aftale med arbejdsgiveren, hvornår vedkommende kan genoptage arbejdet. Lønmodtageren har pligt til at vende tilbage til arbejdet 4 uger efter dødsfaldet, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, som senest ændret ved lov nr. 1168 af 19. december 2003, foretages følgende ændring:

Gældende formulering

§ 106. Retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævenes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævenes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Lovforslaget

1. I § 106, stk. 1, 2. pkt., ændres »14 dage« til: »4 uger«.